

ANALIZA PODAŻY MASZYN ROLNICZYCH DO ZBIORU ZIEMIOPŁODÓW

Streszczenie

Na podstawie wielkości produkcji, importu i eksportu określono podaż maszyn do zbioru ziemniaków: ciągnikowych kosiarek rotacyjnych, ogławiaczy i kombajnów do zbioru buraków, kopaczek i kombajnów do zbioru ziemniaków, kombajnów do zbioru zbóż oraz pras zbierających na krajowy rynek w latach 2001 - 2005.

Analizą objęto ciągnikowe kosiarki rotacyjne, ogławiacze i kombajny do zbioru buraków, kopaczki i kombajny do zbioru ziemniaków, kombajny do zbioru zbóż oraz prasy do zbioru materiałów objętościowych (słomy, siana, podsuszanej zielonki). Jak zmieniała się liczba wyżej wymienionych maszyn rolniczych, wyprodukowanych przez krajowy przemysł w latach 2001 - 2005, przedstawiają dane zamieszczone w tab. 1.

W pierwszych czterech latach analizowanego okresu produkcja ciągnikowych kosiarek rotacyjnych sukcesywnie rosła z 940 sztuk w roku 2001 do 2689 sztuk w roku 2004. Natomiast w 2005 roku, ostatnim analizowanego okresu, liczba wyprodukowanych kosiarek przez polski przemysł maszyn rolniczych spadła do 2140 sztuk. W latach 2001-2005 łączna produkcja ciągnikowych kosiarek rotacyjnych wyniosła 8754 sztuki.

Tendencję, podobną do produkcji kosiarek, można zauważyć w produkcji kopaczek i kombajnów do zbioru ziemniaków. W latach 2002-2004 widać wyraźny wzrost liczby wyprodukowanych maszyn, z 1280 sztuk w roku 2002 do 2058 sztuk w roku 2004 i gwałtowne załamanie w 2005 roku, w którym produkcja kopaczek i kombajnów do zbioru ziemniaków wyniosła zaledwie 544 sztuki. Łączna liczba wyprodukowanych maszyn do zbioru ziemniaków w latach 2002-2005 wyniosła 5372 sztuki.

Produkcja kombajnów do zbioru zbóż, w całym analizowanym okresie, wykazywała tendencję rosnącą. Ich liczba wzrosła 2,7 krotnie, z 436 sztuk w 2001 roku do 1197 sztuk w 2005 roku. W ciągu pięciu lat (2001-2005) wyprodukowano łącznie 3672 kombajny do zbioru zbóż.

W produkcji pras zbierających, poza 2003 rokiem, w którym nastąpiło zmniejszenie liczby wyprodukowanych maszyn, w pozostałych latach występowała tendencja

wzrastająca. W tej grupie maszyn nastąpił najwyższy wzrost produkcji (ponad 3,7 krotny), z 1918 pras w 2001 roku do 7186 pras w 2005 roku. Łączna produkcja pras zbierających w latach 2001-2005 wyniosła 21997 sztuk.

Jak kształtował się import poszczególnych grup maszyn do zbioru ziemniaków przedstawiono w tab. 2.

Całkowity import ciągnikowych kosiarek rotacyjnych wyniósł 5042 sztuki i stanowił 57,6% liczby wyprodukowanych kosiarek w kraju. Liczba sprowadzonych do Polski kosiarek w poszczególnych latach znacznie się różniła, od 113 sztuk w 2004 roku do 2574 sztuk w 2003 roku, co odpowiednio stanowiło 2,2% i 51,0% całościowego importu.

W latach 2001-2005 sprowadzono do kraju łącznie 278 maszyn do ogławiania i zbioru buraków. Liczba importowanych maszyn w poszczególnych latach, podobnie jak w przypadku kosiarek, ulegała znacznym wahaniom. Najniższy import wystąpił w 2001 roku (5 sztuk), a najwyższy w 2004 roku (251 sztuk), osiągając 1,3% i 66,4% ogółu ogławiaczy i kombajnów do zbioru buraków sprowadzonych do Polski.

W grupie kopaczek i kombajnów do zbioru ziemniaków całkowity import wyniósł 361 maszyn i stanowił 9,8% maszyn produkcji krajowej. Największą liczbę maszyn do zbioru ziemniaków sprowadzono w 2004 roku (215 sztuk), co stanowiło ponad połowę całkowitego importu (59,5%).

W grupach omawianych maszyn pod względem liczbowym (5239 sztuk) i udziału procentowego w stosunku do produkcji (142,7%) najwięcej sprowadzonych zostało kombajnów do zbioru zbóż. Szczególnie wysoki import kombajnów, przekraczający znacznie produkcję krajową, wystąpił w 2004 roku 1938 sztuk (236,0% produkcji) i 2005 roku 2220 sztuk (183,7% produkcji).

Tab. 1. Liczba wyprodukowanych maszyn (szt.)

Nazwa maszyny	Rok				
	2001	2002	2003	2004	2005
Ciągnikowe kosiarki rotacyjne	940	1360	1625	2689	2140
Kopaczki i kombajny do zbioru ziemniaków		1280	1490	2058	544
Kombajny do zbioru zbóż	436	608	610	821	1197
Prasy zbierające	1918	4317	3883	4693	7186

Tab. 2. Liczba importowanych maszyn (szt.)

Nazwa maszyny	Rok				
	2001	2002	2003	2004	2005
Ciągnikowe kosiarki rotacyjne	572	1374	2574	113	409
Ogławiacze i kombajny do zbioru buraków	5	12	19	251	91
Kopaczki i kombajny do zbioru ziemniaków		14	5	215	127
Kombajny do zbioru zbóż	410	375	296	1938	2220
Prasy zbierające		517	165	1426	1386

Tab. 3. Liczba wyeksportowanych maszyn (szt.)

Nazwa maszyny	Rok				
	2001	2002	2003	2004	2005
Ciągnikowe kosiarki rotacyjne	111	64	524	475	131
Ogławiacze i kombajny do zbioru buraków	6	1	2	81	103
Kopaczki i kombajny do zbioru ziemniaków		460	533	570	424
Kombajny do zbioru zbóż	224	411	529	1323	2359
Prasy zbierające	403	451	1034	812	1476

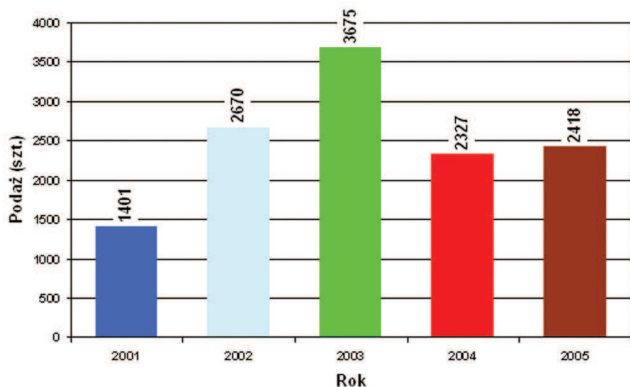
W latach 2002-2005 sprowadzono do kraju łącznie 3494 prasy zbierające, co stanowiło 17,4% liczby wyprodukowanych pras w analogicznym okresie. Najmniej pras zostało sprowadzonych w 2003 roku (165 sztuk) a najwięcej w 2004 roku (1426 sztuk), co odpowiednio wyniosło: 4,7% i 40,8% całkowitego importu.

W tab. 3 zestawiono dane dotyczące eksportu omawianych maszyn. Z analizy danych zamieszczonych w tej tabeli wynika, że tylko w przypadku kombajnów do zbioru zbóż ich eksport w całym omawianym okresie wykazywał tendencję wzrastającą z 224 sztuk w roku 2001 do 2359 sztuk w roku 2005. Łącznie wyeksportowano 4846 kombajnów do zbioru zbóż, co stanowiło 92,5% całościowego importu.

W przypadku pozostałych grup maszyn, ich eksport w poszczególnych latach ulegał znacznym wahaniom. Łączna liczba wyeksportowanych maszyn odpowiednio wyniosła: 1305 ciągnikowych kosiarek rotacyjnych (25,9% importu), 193 ogławiaczy i kombajnów do zbioru buraków (51,1% importu), 1987 kopaczek i kombajnów do zbioru ziemniaków (550,4% importu) oraz 4176 pras zbierających (119,5% importu).

Z porównania importu i eksportu maszyn do zbioru ziemiopłodów wynika, że w latach 2001-2005 Polska była importem netto ciągnikowych kosiarek rotacyjnych, kombajnów do zbioru zbóż oraz ogławiaczy i kombajnów do zbioru buraków, zaś eksporterem netto kopaczek i kombajnów do zbioru ziemniaków oraz pras zbierających.

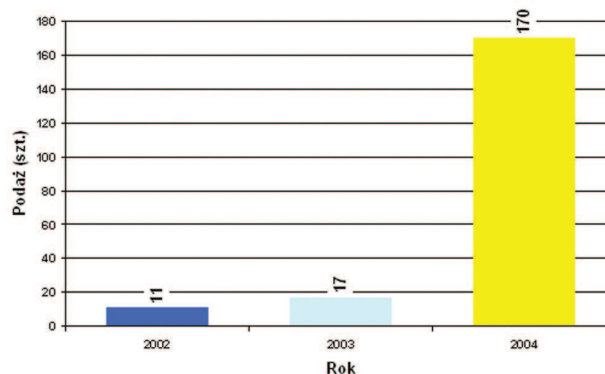
Jak kształtowała się podaż poszczególnych grup maszyn do zbioru ziemiopłodów na krajowy rynek w latach 2001-2005 przedstawiają wykresy na rys. 1 - 5. Analizując poszczególne wykresy można zauważyć brak stabilizacji w podaży tych maszyn na krajowy rynek.

Rys. 1. Podaż ciągnikowych kosiarek rotacyjnych w latach 2001-2005

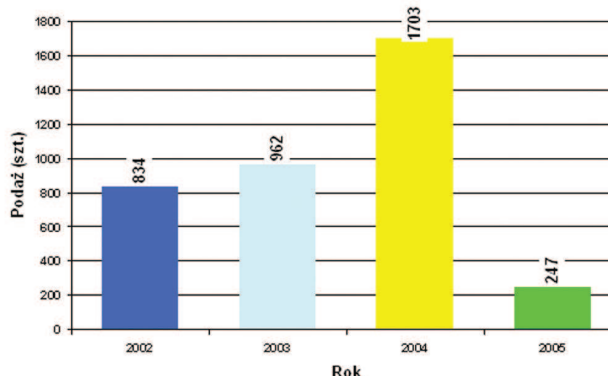
Całkowita podaż ciągnikowych kosiarek rotacyjnych wyniosła 12 491 sztuk, przy minimalnej w 2001 roku - 1401 sztuk i maksymalnej w 2003 roku - 3675 sztuk (rys. 1).

Najmniejsza podaż, w grupie analizowanych maszyn, dotyczyła ogławiaczy i kombajnów do zbioru buraków. Łączna ich liczba w latach 2001-2005 wyniosła 185 sztuk (rys. 2).

Rys. 2. Podaż ogławiaczy i kombajnów do zbioru buraków w latach 2002-2004

Drugą grupą maszyn, pod względem wielkości podaży, były kopaczki i kombajny do zbioru ziemniaków (rys. 3). W latach 2001-2005 trafiło na rynek 3746 maszyn, najmniej w 2005 roku - 247 sztuk (6,6% całkowitej podaży) a najwięcej w 2004 roku - 1703 sztuki (45,5% całkowitej podaży).

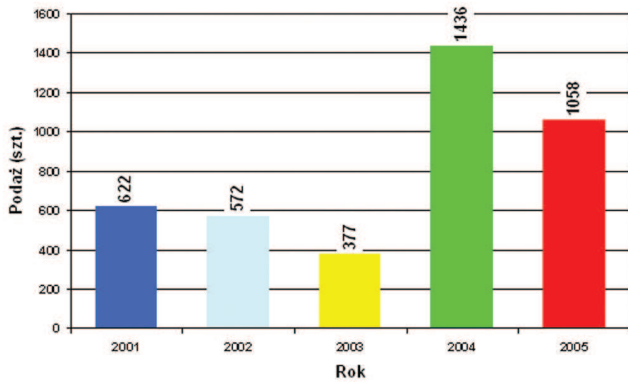

Rys. 3. Podaż kopaczek i kombajnów do zbioru ziemniaków w latach 2002 - 2005

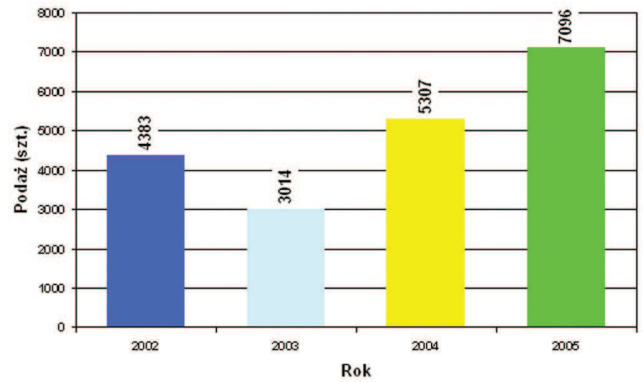
Całkowita podaż kombajnów do zbioru zbóż w analizowanym okresie wyniosła 4065 sztuk, przy 377 sztukach (9,3% całkowitej podaży) w roku 2003 i 1436 sztukach (35,3% całkowitej podaży) w roku 2004 (rys. 4).

W omawianej grupie maszyn do zbioru ziemiopłodów, największa podaż pod względem liczbowym dotyczyła pras zbierających. W latach 2002-2005 na rynek trafiło łącznie 19 800 pras zbierających. Najwyższą podaż pras odnotowano w 2005 roku - 7096 sztuk (35,8% całkowitej podaży) a najniższą w 2003 roku - 3014 sztuk (15,2% całkowitej podaży) (rys. 5).

Dokonując podsumowania produkcji, importu, eksportu i podaży maszyn do zbioru ziemiopłodów w latach 2001-2005 można zauważyć, że krajowy rynek maszyn rolniczych charakteryzuje się wysokim stopniem niestabilności. Sytuacja taka jest wyjątkowo niekorzystna przede wszystkim dla producentów maszyn, gdyż nie pozwala na odpowiednie planowanie wielkości produkcji.

Rys. 4. Podaż kombajnów do zbioru zbóż w latach 2001-2005

Rys. 5. Podaż pras zbierających w latach 2002-2005

W artykule wykorzystano dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Literatura

Waszkiewicz Cz., Lipiec J.: Analiza rynku maszyn do zbioru ziemiopłodów. TROL, 2006, nr 2.

ANALYSIS OF SUPPLY OF AGRICULTURAL HARVESTING MACHINES

Summary

Basing on the volume of production output, import and export, supply of agricultural harvesting machines: tractor rotary mowers, root toppers, sugar beet harvesters, potato diggers, potato harvesters and combines on the home market in the 2001-2005 years was determined.

Zespół Badań i Rozwoju Maszyn do Siewu, Nawożenia i Ochrony Roślin

Zespół realizuje następujące rodzaje działalności:

- opracowuje koncepcję i konstrukcję nowych maszyn,
- prowadzi badania bezpieczeństwa maszyn,
- prowadzi doradztwo w zakresie techniki i technologii,
- wykonuje badania laboratoryjne, testy polowe i ekspertyzy techniczne, w tym europejskie testy porównawcze, wykonywane wspólnie z DLG i ENTAM,
- prowadzi Stację Kontroli Opryskiwaczy,
- na zlecenie Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa prowadzi nadzór nad obowiązkowymi badaniami stanu technicznego opryskiwaczy na terenie całej Polski (wydaje znak sprawności technicznej i znak kontrolny)
- dokonuje modernizacji i napraw (m.in. wymiany podzespołów) sprzętu polowego i sadowniczego (ciągnikowego lub samobieżnego)

Zespół dysponuje kompletem nowoczesnej aparatury badawczej, gwarantującej prowadzenie prac zgodnie z obowiązującymi standardami.

Informacje i kontakt:

mgr inż. Bolesław Sobkowiak – Kierownik Zespołu,
tel. (+48 61) 871-22-14, e-mail: bolsob@pimr.poznan.pl